

[Ninn-Hansen.]

det præciseret. Men vi er altså enige om, at der er både et retligt og et politisk ansvar.

Så siger den højtærede minister, at det politiske ansvar i de fleste situationer er det afgørende, og det vil jeg ikke bestride. Men afgørende er det altså også — sådan tror jeg store dele af befolkningen ser på det — at man altid har mulighed for at fastlægge det retlige ansvar. Når den højtærede minister i den forbindelse taler om formuleringen af lovforslagets § 4, litra f, om ministres almindelige ansvar for underordnede handlinger og undladelser, vil jeg da gerne sige, at vi med denne og andre bestemmelser, som ministeren omtalte i samme forbindelse, har ønsket at få præciseret, at vi fra vor side ønsker en lovgivning således, at der altid er et ansvar. Om ansvaret hviler hos ministeren — det må være det generelt gældende — eller om det hviler hos andre i den enkelte konkrete situation, må afgøres også i forhold til de instruktioner og den organisationsopbygning, der er; men at der altid skal kunne være tale om, at en enkeltperson, når der er sket et retsbrud, kan komme til at bære et ansvar, er det afgørende for os. Vi har ikke ønsket — lad mig sige det i forbindelse med det, der blev sagt om § 2 og statsministeren — at der skal være et objektivt ansvar, men vi har ønsket med de formuleringer, vi har givet, at undgå, at man skulle kunne skyde ansvaret fra sig, i dette tilfælde fra en fagministers side, således at der blev tilbage, at ingen havde ansvaret. Det skal være statsministerens pligt at påse forholdene således, at han kan blive ansvarlig i disse tilfælde.

Jeg håber med disse — skal vi sige generelle — bemærkninger at have angivet, hvad der er vor mening med det, den højtærede minister kalder udvidelsen i forhold til den gældende retstilstand. Jeg mener også, at vi ved hele opbygningen af dette forslag til lov har formået at skelne bedre, end tilfældet var i 1939-loven. Vi kunne selvfølgelig — det havde været lettere for os — have genfremsat 1939-loven med de ændringer, der skulle følge af den nye grundlov af 1953. Jeg ved ikke, om jeg afslører nogen hemmelighed ved at sige til den højtærede minister, at den tanke har vi også været inde på, men den højtærede minister ved

jo, at vi har liggende en kommissionsbetænkning, hvor man fra alle sider i kommissionen peger på en række punkter, hvor man anser 1939-loven for urigtig i opbygningen, man kan måske endda sige, hvor der er fejl i 1939-loven. Vi har da også forsøgt at efterkomme denne kritik. Man kan diskutere, om vi så er kommet godt fra det, og det mener den højtærede minister altså ikke vi er på alle punkter, men vi har forsøgt at efterkomme kommissionens kritik, og det mener jeg den højtærede minister kan læse ud af det lovforslag, der ligger her. Vi har imidlertid ikke noget imod, at vi i udvalget også tager 1939-lovforslaget frem til bedømmelse.

Blot et par enkelte bemærkninger i øvrigt om det, den højtærede minister sagde vedrørende lovbestemmelserne.

Om den meget vigtige § 5, der indeholder ansvarsgrundlaget, vil jeg gerne sige, at udtrykket statsretlig praksis er selvfølgelig ingen tilfældighed. Vi har ikke ment at kunne holde os alene til ministerens ansvar i forhold til grundloven, fordi vi jo må erkende, at der kan ske ændringer igennem den statsretlige praksis. Må jeg nævne et eksempel for forhåbentlig at kunne gøre det mere klart.

Jeg hørte for nylig og så i fjernsynets krydsild formanden for finansudvalget, det ærede medlem hr. Carl Petersen, tale om, hvilken stilling en minister havde, når han kom med et forslag, som finansudvalget havde godkendt. Jeg forstod på finansudvalgets formand, at efter hans opfattelse var en godkendelse fra finansudvalgets flertal tilstrækkelig, og at det var nogenlunde det samme, som hvis tingets flertal havde godkendt det. Finansudvalgets formand tænkte vel navnlig på det politiske ansvar, men måske også på det retlige ansvar, der kan være i den forbindelse. Jeg tør ikke i dag gå så langt, som finansudvalgets formand gør. Jeg tør ikke sige, om vi i dag har en statsretlig praksis, så man kan sige, at ministeren er ansvarsfri i retlig betydning, hvis finansudvalgets flertal har godkendt hans bevillingsansøgninger. Jeg tør ikke sige det. Men man kunne da tænke sig, at der kom en udvikling i statsretlig praksis, der medfører, at en minister må anses for ansvarsfri, hvad han ikke kan efter grundlovens ord i dag, hvis han har